

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ТИББИЁТ АКАДЕМИЯСИ

2022 №9

2011 йилдан чиқа бошлаган

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI
AXBOROTNOMASI

ВЕСТНИК
ТАШКЕНТСКОЙ МЕДИЦИНСКОЙ АКАДЕМИИ

Тошкент

Трибуна Молодых		STAND OF THE YOUNG		Стр.
Рўзиев Б.Ў. ЁШЛАР ОНГИ ВА МАЪНАВИЯТИНИ ИНТЕРНЕТ ВА ИЖТИМОЙ ТАРМОҚЛАР ТАЪСИРЛАРИДАН ҲИМОЯ ҚИЛИШ ОМИЛЛАРИ	Roziev B.O. FACTORS OF PROTECTING THE MIND AND SPIRITUALITY OF YOUNG PEOPLE FROM THE INFLUENCES OF THE INTERNET AND SOCIAL NETWORKS			197
О'таев Г.Г'. YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA INNOVATSION TAFAKKUR VA YOSHLARNING UTIMOY-SIYOSIY FAOLLIGI	Otaev G.G. INNOVATIVE THINKING AND SOCIAL-POLITICAL ACTIVITY OF YOUTH IN THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEKISTAN			200
ИСТОКИ		ORIGINS		Стр.
Maxmudov L.Yu. MARKAZIY OSIYODA O'ZBEK IDENTIKLIGI SHAKLLANISHIDA ISLOM DINI OMILI VA AYRIM BELGILARI	Makhmudov L.Yu. THE FACTOR OF ISLAM AND CERTAIN SIGNS IN THE FORMATION OF UZBEK IDENTITY IN CENTRAL ASIA			203
Махмудов Л.Ю. ЁШЛАР ЭКОЛОГИК МАДАНИЯТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШДА МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИНГ ЎРНИ	Makhmudov L.Yu. THE ROLE OF NATIONAL VALUES IN FORMING YOUTH'S ECOLOGICAL CULTURE			205
Искандаров Ш.А. МАРКАЗИЙ ОСИЁ АРАБЛАРНИНГ ОИЛАВИЙ МАРОСИМЛАРИ	Iskandarov Sh.A. FAMILY CEREMONIES OF CENTRAL ASIAN ARABS			208

YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA INNOVATSION TAFAKKUR VA YOSHLARNING IJTIMOY-SIYOSIY FAOLLIGI

O'taev G.G.

ИННОВАЦИОННОЕ МЫШЛЕНИЕ И ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ АКТИВНОСТЬ МОЛОДЕЖИ В РАЗВИТИИ НОВОГО УЗБЕКИСТАНА

Отаев Г.Г.

INNOVATIVE THINKING AND SOCIAL-POLITICAL ACTIVITY OF YOUTH IN THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEKISTAN

Otaev G.G.

Toshkent tibbiyot akademiyasi

Аннотация: Социально-политическая активность молодежи является одним из основных показателей современного общества. Ведь молодежь – это мобилизованный ресурс общества, определяющий будущее страны.

В статье описывается важность возможностей инновационного мышления в развитии нового Узбекистана и усилия, предпринимаемые в этом отношении в нашей стране. Также акцентируется внимание на качествах нового мышления молодежи и его роли в развитии нашего общества.

Ключевые слова: Инновации, инновационное мышление, инновационные исследования, инновационное развитие, стратегия Нового Узбекистана, наука, технологии, молодежь, государственная политика в отношении молодежи, инновационное мышление, реализация потенциала молодежи, стратегия «Молодежь-2030», уникальность молодежи, политика, общественно-политическая активность молодежи, молодежная культура.

Abstract: Social and political activity of young people is one of the main indicators of modern society. Because young people are a mobilized resource of the society, determining the future of the country.

The article describes the importance of innovative thinking opportunities in the development of the new Uzbekistan and the efforts being made in this regard in our country. It also focuses on the qualities of new thinking of young people and its role in the development of our society.

Key words: Innovation, innovative thinking, innovative research, innovative development, strategy of New Uzbekistan, science, technology, technologies, youth, state policy regarding youth, innovative thinking, realization of youth potential, "Youth - 2030" strategy, uniqueness of youth policy, socio-political activity of youth, youth culture.

Jahondagi globallashuv jarayonlari, innovatsion jamiyatga bo'lgan ehtiyoj, fan-texnika taraqqiyoti yoshlar uchun ko'plab imkoniyatlar yaratishi bilan bir qatorda, ularning oldiga tezkor qarorlar qabul qilish, innovatsion tafakkurni shakllantirish, intellektual salohiyatni oshirish kabi ko'plab talablarni qo'yimoqda.

Bugungi kunda mamlakatimizda yoshlar manfaatlarini yanada to'liq ta'minlashga yo'naltirilgan, ularning jamiyatda o'z o'rniga ega bo'lishini kafolatlashga xizmat qiladigan huquqiy, iqtisodiy, ma'naviy-ma'rifiy hamda g'oyaviy-mafkuraviy tadbirlar tizimli tarzda amalga oshirilmoqda.

Ming afsuski, o'zi va o'zgalarning taqdiriga, ke-lajagiga befarqlik, shafqatsizlik, ishyoqmaslik, halol mehnatdan bo'yin toblash, axloqsizlik, engil-elpi va boshqalar hisobiga kun kechirish, giyohvandlik, o'g'irlik, jinoyatchi guruhlar, ekstremistlar va terroristlar faoliyatida ishtirok etish ham jamiyatning aynan navqiron yoshdagi a'zolarini o'z domiga tortayotgani sir emas.

Bu borada O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoevning quyidagi fikrlari: "Bugun qancha yoshlar soxta aldovlarga uchib, o'z umrini xazon qila-yotganini o'ylab, to'g'risi, tunlari uxlamasdan chiqaman. O'zingiz ayting, aziz birodarlar, bu achchiq haqiqat yuragimizga xanjar bo'lib sanchilishi kerak emasmi? Axir, kechagina shu yoshlar, o'zimizning qorako'zlar, birimizning mahalladoshimiz, birimizning o'g'limiz, birimizning qizimiz yoki jiyanimiz edi-ku! Ular qachon adashdi, qachon noto'g'ri yo'lga kirib ketdi? Biz nega g'aflatda qoldik? Qachon, qayerda xatoga yo'l qo'ydik? Farzandlarimiz qachon begonalarning qo'lga o'tib ketdi? Nima jin urdiyu ular o'z ota-onasi, o'z yurtining dushmaniga aylanib qoldi? Bugun bu mudhish balo-qazoning oldini olmasak, bor kuchimizni shunga safarbar etmasak, ertaga kech bo'ladi" [1.], deya ta'kidlaganlari har bir kasb egasiga dolzarb vazifa bo'lishi zarur.

Ota-bobolarimizdan qolgan aqliy merosni ko'paytirish, manbalarni batafsil o'rganib, bugungi taraqqiyotga mos yo'nalish va imkoniyatlardan samarali foydalanish joiz. Zotan, hozir aholi, ayniqsa, yoshlarning yangi innovatsion va raqamli texnologiyalarga qiziqishi katta. Chunki busiz muvaffaqiyatga erishish mumkin emasligi tobora ravshanlashmoqda.

Har bir mamlakatning kelajagi bevosita innovatsiyalarga bog'liq, bularsiz taraqqiyotni ta'minlash, mamlakat raqobatbardoshligi va aholi farovonligini oshirish masalasi murakkablashib boraveradi.

Buning uchun Bu jarayon bog'liq bo'lgan mavjud kamchiliklarni bartaraf etish choralarini ko'rishimiz, echimini topish uchun tegishli "yo'l xaritalari" ishlab chiqib, ijrosini kechiktirmasligimiz lozim. Jumladan, farzandlarimizga, asosan, aqliy mehnat bilan shug'ullanib, innovatsion g'oyalarni ishlab chiqadigan, ularni hayotga tatbiq qilib, boy bo'ladigan ishni o'rgatishimizni davrning o'zi talab qilmoqda.

Chunki Uchinchi Renessans poydevori osmondan tushmaydi, uni o'zimizning farzandlarimiz bunyod etadi. Ayniqsa, ta'lim zanjirining birorta bo'g'inida sifatega e'tibor susaymasligi lozim. Shundaygina ko'zlangan maqsadga to'liq erishamiz. Bu sa'y-harakatlar Yangi O'zbekistonning rivojlangan 50 mamlakat qatoridan joy egallashida asos bo'ladi.

Barchamizga ma'lumki, har qanday innovatsion rivojlanishni zamonaviy bilimlar, ilmiy-texnik ixtirolar va ishlanmalar, yangilik izlashga ishtiyoq kabilardan iborat innovatsion tafakkursiz tasavvur etib bo'lmaydi. Bunda innovatsion tafakkur tarkibini sof ilmiy tadqiqot izlanishlaridan iborat intellektual sub'ektiv jarayonlar bilan birga ijtimoiy borliqning turli tomonlarini teran anglash bilan bog'liq bo'lgan jihatlar ham tashkil qiladi. Jumladan, Vatan ravnaqi, yurt rivoji, inson hayoti va turmushini yaxshilash, shaxsning huquq va erkinliklarini himoya qilish, uning ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarish kabilardan iborat bog'liq jarayonlar ham innovatsion tafakkurning mazmun-mohiyatini tashkil qiladi. Zero, inson ongli mavjudot sifatida doimiy ravishda izlanadi, yaratuvchilik faoliyati bilan shug'ullanadi. Uning hayoti va turmushi bemaqsad vaqt va umr o'tkazishdan iborat emas.

O'n to'rt yoshga to'lgan va o'ttiz yoshdan oshmagan shaxslar - yoshlar hisoblanadi.

Mamlakatimizning porloq istiqbollari haqida yuksak maqsad va rejalar belgilangan. Bu yo'nalishda, ayniqsa, O'zbekiston Respublikasining 2016 yil 14 sentyabrda "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi 406-sonli Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 4947-sonli farmoni, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoevning 2018 yil 28 dekabrda Oliy Majlisga Murojaatnomasi, Davlatimiz rahbari tomonidan 2019 yil 19 martda ilgari surilgan "Yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish, ularning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish bo'yicha muhim besh tashabbus", O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 25 fevraldagi 133-f sonli farmoyishi va O'zbekistonda yoshlarga oid

davlat siyosatini 2025 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi muhim ahamiyatga ega.

Mamlakatimizda yoshlarga oid davlat siyosati sohasida keng ko'lamli ishlar amalga oshirilmoqda. O'tgan vaqt ichida yoshlarni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, ularning huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilish, mamlakatimiz istiqboli uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga qodir, tashabbuskor, shijoatli yoshlarni tarbiyalash borasida alohida tizim yaratildi.

O'zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi, Oliy Majlis palatalari huzurida Yoshlar parlamentlari, O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi qoshida Yoshlar akademiyasi tashkil qilindi. Hududlarda «Loyihalarni fabrikasi» ish boshlandi.

Iqtidorli yoshlarning tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash borasida amalga oshirilayotgan ishlarni yanada jonlantirish, mamlakat ilm-fanining xalqaro miqyosdagi raqobatbardoshligini ta'minlash, mavjud ilmiy maktablar salohiyatini yanada mustahkamlash hamda ularning innovatsion salohiyatini rivojlantirish maqsadida "Yoshlarni ilm-fan sohasiga jalb etish va ularning tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Prezident qarori bilan O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzurida Yoshlar akademiyasi tashkil etildi.[2.]

Yoshlar bilan ishlashning yangicha boshqaruv mexanizmlarini joriy etish, ular bilan ishlashning vertikal tizimini yaratish, yoshlar muammolarini bevosita mahallalarda hal etish, ta'lim muassasalarida ma'naviy-ma'rifiy va tarbiyaviy ishlarning samaradorligini yanada oshirish maqsadida Mahallalarda yoshlar bilan ishlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 19.01.2022 yildagi PQ-92-son qarorida [3.] Har bir shaharcha, qishloq, ovulda, shuningdek, shaharlar, shaharchalar, qishloqlar hamda ovullardagi har bir mahallalarda yoshlar etakchisi lavozimi joriy etilishi va uning qo'yidagi asosiy vazifalarini;

- «Yoshlar balansi»ni shakllantirish, yoshlar to'g'risidagi zarur ma'lumotlarni «Yoshlar daftari» va «Yoshlar portali» elektron platformalariga kiritib borish, ular bilan samarali ish tashkil qilish;

- mahallalarda yoshlarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish, milliy xalq o'yinlari va sport turlarini yoshlar orasida ommalashtirish, besh muhim tashabbus loyihalari, yoshlar festivallari va boshqa madaniy-ma'rifiy tadbirlarni amalga oshirish;

- yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish, iqtidori, iste'dodi va tashabbuslarini rag'batlantirish hamda hayotda o'z o'rnini topishlariga ko'maklashish;

- yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash hamda ularning intellektual jihatdan kamol topishini va ma'naviy rivojlanishini ta'minlash belgilangan.

Undan tashqari Yoshlarning intellektual salohiyatini yuksaltirish, ularning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish va huquqiy savodxonligini oshirish va yoshlar daftari kiritilgan yoshlarning ish bilan bandligini ta'minlash, tadbirkorlikka jalb qilish, yoshlarning xorijda xavfsiz, tartibli va qonuniy mehnat migratsiya-

sini tashkil etish kabi yoshlar muammolarini tizimli ravishda hal etish va ularni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash uchun beriladigan subsidiya, kompensatsiya va moddiy yordam turlari "Yoshlar muammolarini o'rganish va hal etish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 07.06.2022 yildagi 312-sonli qarorida[4.] ishlab chiqilganini ko'rishimiz mumkin.

Xulosa sifatida shuni aytib o'tish lozimki, innovatsion tafakkur ijtimoiy tarakkiyot extiyoji, ob'ektiv zaruriyatdir. Bu zaruriyatni ratsional tarzda anglash inson aklu idrokining maxsuli sifatida idrok etish jamiyat tarakkiyotiga oid ijtimoiy falsafiy bilimlarni takozo etadi. Mazkur bilim yangilanish mexanizmini davr talablariga muvofiq idrok etish, ammo bu gnoseologik izlanishlar ziddiyatli kechishni unutmastikni anglatadi. Innovatsion tafakkur tub yangilanish uzgarish yasashga karatilgan ongning, aklu idrokning izlanishidir. Ratsionalga tayanish uning asosiy me'todidir. Ushbu yondashuvni anglamaguncha, unga tayanmaguncha biz innovatsion tafakkurning funksional xususiyatlarini obektiv baxolay olmaymiz.

Adabiyotlar:

1. Mirziyoev SH. "Milliy yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz". Toshkent: O'zbekiston. 2017 y. 479 bet.
2. PQ-4433-son 30.08.2019. <https://lex.uz/docs/4494504>

3. PQ-92-son 19.01.2022y. <https://lex.uz/docs/5831865>

4. VM-312-son 07.06.2022. <https://lex.uz/docs/6051791>

YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA INNOVATSION TAFAKKUR VA YOSHLARNING IJTIMOY-SIYOSIY FAOLLIGI

O'taev G.G.

Annotatsiya: Yoshlarning ijtimoiy-siyosiy faolligi - zamonaviy jamiyatning asosiy ko'rsatkichlaridan biridir. Chunki yoshlar mamlakat kelajagini belgilab beruvchi jamiyatning safarbar etiluvchi resursidir.

Maqolada yangi O'zbekiston taraqqiyotida innovatsion tafakkur imkoniyatlarining ahamiyati va bu borada mamlakatimizda amalga oshirilayotgan sa'y-harakatlar bayon qilingan. Shuningdek, unda yoshlarning yangicha fikrlash fazilatleri va uning jamiyatimiz taraqqiyotidagi o'rni masalalariga e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar: Innovatsiya, innovatsion tafakkur, innovatsion izlanish, innovatsion taraqqiyot, Yangi O'zbekiston strategiyasi, ilm-fan, texnika, texnologiyalar, yoshlar, yoshlarga oid davlat siyosati, innovatsion tafakkur, yoshlar salohiyatni ro'yobga chiqarish, "Yoshlar - 2030" strategiyasi, yoshlar siyosatining o'ziga xosligi, yoshlarning ijtimoiy-siyosiy faolligi, yoshlar madaniyati.

